

Інструкція проведення протопресвітером зборів священнослужителів протопресвітеріату

Преамбула

У багатовіковій практиці Української Греко-католицької Церкви були регулярні зібрання духовенства певного округу з метою обговорення питань церковного життя та служіння. Якщо у давніший період священнослужителів збирав єпископ, то у минулих століттях це доручено проводити пресвітеру, який очолював округ, тобто декану. Відповідно, такого роду зібрання отримали назву деканальних соборчиків або ж деканальних зборів. Сучасне церковне законодавство також передбачає право та обов'язок протопресвітера скликати духовенство для ознайомлення з актуальними справами єпархії. В нормах права ці зібрання отримали назву «нарада священнослужителів» або ж «збори священнослужителів». Відтак, правила Церкви зобов'язують священнослужителів брати участь в усіх зборах, які скликає їхній протопресвітер.

Адміністративний досвід Церкви виявив важливе значення регулярних зібрань духовенства для ефективного здійснення їхнього служіння. Вони допомагають священнослужителів отримувати актуальну та достовірну інформацію про життя Церкви, прийнятих ієрархією рішень та їх значення, як теж відповіді на питання у справах церковного служіння. Дають змогу дізнаватися про нові практики душпастирства та координувати пастирське служіння. Водночас, такого роду зустрічі та спілкування спричиняються до будування сопричастя та братерської спільноти.

Ця Інструкція має на меті окреслити практичні вказівки щодо проведення зборів священнослужителів. Вона насамперед покликана допомогти протопресвітерам, адже визначає покроковий алгоритм дій та пояснює, що саме повинно стати предметом представлення і обговорення. Разом із тим, Інструкція наголошує на обов'язку участі пресвітерів та дияконів в усіх зібраннях, а також у дієвому втіленні та реалізації розглянутих на зборах питань і завдань. Дана Інструкція є доповненням до вже існуючих норм ККСЦ, Канонів Партикулярного Права УГКЦ, Правильника протопресвітера.

Титул 1. Скликання зборів

Арт. 1. Протопресвітер скликає збори священнослужителів протопресвітеріату (далі – збори) щоразу, коли виникає така необхідність, зокрема:

- а) після проведених місцевим ієрархом зібрань протопресвітерів, на яких подаються повідомлення, вказівки, розпорядження чи рішення щодо актуальних справ чи планованих заходів;
- б) місцевий ієрарх дав протопресвітерам таку вказівку;
- в) необхідно спланувати, провести або підбити підсумки з душпастирських, адміністративних, практичних заходів, розглянути ряд питань, які стосуються церковного життя чи священнослужителів протопресвітеріату;
- г) одна третина священнослужителів письмово просить про скликання зборів;
- д) інша нагальна потреба.

Арт. 2 §1. Протопресвітер повідомляє священнослужителів про день, час і місце проведення зборів. Для оповіщення може використовувати:

- а) доступні засоби зв'язку (мобільні додатки у мережі Інтернет; окремий мобільний застосунок; електронна пошта тощо), створивши групу, в якій повинні бути зареєстровані усі священнослужителі протопресвітеріату;
- б) зателефонувавши священнослужителів;

Протопресвітер повинен обрати один із додатків чи способів та застосовувати його для повідомлень.

§2. Про плановані збори протопресвітер повинен повідомити заздалегідь, а саме щонайменше за 5 днів. У термінових випадках з розпорядження місцевого ієрарха він може це зробити принаймні за два дні до дати проведення зборів.

§3. Місцем зборів може бути храм чи приміщення в межах протопресвітеріату, за умови, що там без труднощів можуть розміститися усі священнослужителі. Протопресвітер повинен порадитися зі священнослужителями, за яким принципом слід визначати місце зборів. Рекомендується, щоб збори проводилися у різних парафіях протопресвітеріату в залежності від можливостей.

Титул 2. Участь у зборах

Арт. 3 §1. Участь у зборах зобов'язані взяти усі пресвітери та диякони, які належать до протопресвітеріату, у тому числі богопосвячені особи, яким доручений парафіяльний уряд чи інше душпастирське служіння на території протопресвітеріату.

§2. Забороняється делегувати від парафії лише когось одного чи кількох священнослужителів. Прибути на збори зобов'язані усі священнослужителі призначені до служіння у храмі.

§3. Участь у зборах беруть виключно священнослужителі. Не передбачається участь чи виступи представників влади, політичних партій чи організацій.

Арт. 4 §1. Священнослужитель, який не може прибути на збори з виправданих причин, повинен, не пізніше як за годину до проведення зборів, повідомити протопресвітера про неспроможність приїхати та подати причину своєї відсутності. Причина відсутності священнослужителя повинна бути записана у протоколі засідання.

§2. Виправданими причинами відсутності є:

- а) хвороба або нездужання священнослужителя, які не дають змоги пересуватися;
- б) термінова душпастирська необхідність (похорон, звершення таїнств над вірним у небезпеці смерті або важкохворим);
- в) планові службові обов'язки або завдання, які неможливо перенести, візит до державних чи церковних установ або участь у державних чи церковних архиєпархіальних заходах;
- г) виконання доручення місцевого ієрарха;
- д) непередбачені надзвичайні родинні обставини;
- е) парафіяльні обов'язки, які вимагають присутності священнослужителя (за попереднім узгодженням і дозволом протопресвітера).

§3. Обов'язковою є фізична присутність священнослужителя. Забороняється віртуальна присутність за допомогою технічних пристроїв і засобів (Інтернет, мобільний зв'язок, телефон тощо).

§4. Невиправдана відсутність священнослужителя на зборах три рази протягом року потягає за собою відповідальність і покарання з боку церковної влади.

§5. Проведення зборів у форматі віртуальної присутності священнослужителів можливе виключно з огляду на особливі обставини та за письмовим дозволом місцевого ієрарха.

Арт. 5. Священнослужителі повинні бути одягнуті у підрясник.

Титул 3. Проведення зборів

Арт. 6 §1. Збори розпочинаються служінням одного з Часів згідно з рішенням протопресвітера, який визначає також служителя. Закінчуються збори короткою спільною молитвою.

§2. Кожного засідання після спільної молитви Часу читається Євангеліє дня.

§3. Чотири рази на рік (два у першому і два у другому півріччі) після читання Євангелія дня з метою духовно-інтелектуального розвитку членів протопресвітеріату один із священнослужителів представляє духовну науку, розкриває якусь богословську, літургійну чи канонічну тему. Протопресвітер заздалегідь дає таке доручення визначеним священнослужителям, які здатні приготувати вище згадану доповідь на 15 хв.

Арт. 7 §1. На зборах головує протопресвітер, який на початку засідання оголошує порядок денний.

§2. У проведенні зборів протопресвітеру допомагає віце-протопресвітер, а якщо його не має, то протопресвітер призначає помічника, завданням якого є допомагати у практичних або технічних питаннях.

§3. Порадившись священнослужителів протопресвітеріату, протопресвітер іменує секретаря зборів, завданням якого є вести протоколи зборів.

Арт. 8. На початку зборів протопресвітер перевіряє присутність священнослужителів, зачитуючи їхні імена та прізвища. Секретар записує імена та прізвища відсутніх священнослужителів із зазначенням причини відсутності та наявності письмового пояснення відсутності. Список присутніх та відсутніх долучається до протоколів зборів та є його невід'ємною складовою.

Арт. 9 §1. Протопресвітер повинен ознайомлювати зібраних з важливішими рішеннями та постановами Синоду Єпископів УГКЦ, Глави УГКЦ, Архидієцького синоду УГКЦ в Україні і Митрополичого синоду Тернопільсько-Зборівської митрополії. Передовсім з тими, які стосуються парафій, парафіяльного служіння чи обов'язків священнослужителів.

§2. Протопресвітер ознайомлює зібраних з рішеннями, розпорядженнями, постановами архієпископа і митрополита Тернопільсько-Зборівського, виданими письмово або усно, зокрема у формі адміністративних актів чи окремих документів. Утім, не лише з тими, які місцевий ієрарх виразно доручив подати до відома, але також самостійно добираючи те, що важливе для парафіяльного служіння чи стосується обов'язків священнослужителів.

§3. Важливими та обов'язковими для ознайомлення на зборах є рішення, розпорядження, постанови архієпископа і митрополита Тернопільсько-Зборівського, які стосуються парафії, храму, будь-яких парафіяльних служінь, а також у сфері святих таїнств, богослужінь, проповідування та катехизації, пасторальної, економічної та інших сфер.

§4. Протопресвітер інформує зібраних про важливіші події з життя Католицької Церкви та УГКЦ, про нові документи Апостольського Престолу та УГКЦ, плановані заходи в

архиєпархії чи УГКЦ, представляє теми чи справи, які місцевий ієрарх доручив розглянути або поінформувати.

§5. Ознайомлення – це не лише повідомлення, що щось з'явилося або опубліковано, але і зачитання тексту постанови чи рішення, тобто слухачі повинні знати їхній зміст, суть та значення.

§6. Щодо інформації, повідомлень, розпоряджень, які місцевий ієрарх передає для священнослужителів через протопресвітера, то він повинен передати їх членам протопресвітеріату вчасно, точно, зрозуміло і без додаткових чи власних пояснень.

Арт. 10 §1. Зазначене в арт. 9 протопресвітер представляє самостійно; окрім питань, теми чи справи може доручити представити іншому священнослужителю.

§2. З доручення місцевого ієрарха окрім теми чи справи на зборах може представити уповноважена ним особа.

Арт. 11. Священнослужителі, заздалегідь повідомивши протопресвітера і з його дозволу, можуть представляти на зборах питання, які стосуються справ, труднощів, особливих випадків, щодо яких потребують обговорення, поради, спільного знаходження відповіді або допомоги.

Арт. 12. Якщо на засіданні виникають питання, які вимагають пояснення місцевого ієрарха, протопресвітер повинен їх йому представити і згодом на наступному засіданні повідомити членів протопресвітеріату.

Арт. 13. На зборах заборонено представляти чи обговорювати питання, які стосуються політичних чи державних справ, зокрема виборів до органів влади чи місцевого самоврядування.

Арт. 14. Увесь хід зборів протоколюється секретарем, у відповідності до норм права. Протокол повинні підписати протопресвітер та секретар, вказавши імена та прізвища.

Арт. 15. Протокол зберігається в архіві протопресвітеріату. На початку року, не пізніше останнього дня січня, завірені протопресвітером ксерокопії протоколів за минулий рік передаються канцлеру в архиєпархіальну курію. Місцевий ієрарх може вимагати надати йому оригінали протоколів за визначений ним період.

Арт. 16. Протопресвітер особисто відповідає за належне ведення протоколу, фіксацію у ньому усього необхідного, а також за його збереження.

Арт. 17. З метою дискретності та пошани один до одного на зборах забороняється фото-, відео- та аудіо-фіксація, а також трансляція зібрання, промов, розмов, дискусій та будь-яких інших дій. Може бути зроблена спільна фотографія членів протопресвітеріату.

Прикінцеві положення

Арт. 18. Дана Інструкція зобов'язує всіх протопресвітерів та священнослужителів Тернопільсько-Зборівської архиєпархії.

Арт. 19. Усе подане у даній Інструкції зобов'язує під правовим оглядом та у сумлінні, а порушення потягають до відповідальності згідно з нормами права.